

17.04.2014

Ametiseisundi kuritarvitamine

Mis see on?

Sellise otsuse või toimingu tegemine, millega luuakse eelis otsustajale, tema lähedasele või mõnele kolmandale isikule. Ametiseisundi kuritarvitamine võib võtta mitmeid vorme, näiteks kasutades avalikke vahendeid, kuritarvitades usaldust jne.

KVS seletuskirja kohaselt on **ametiseisundi korruptiivse kasutamise** eelduseks, et ametiisikul on pädevus vastavat liiki tegu teha, kuid ta kas jätab oma kohustuse täitmata, ületab oma pädevust või kasutab seda diskretsioonireegleid rikkudes.

Avaliku vahendi korruptiivne kasutamine on ametiisiku poolt ametikohustust rikkudes avaliku ülesande täitmiseks mõeldud materiaalse või muu ressursi kasutamine ametiisiku enda või kolmanda isiku huvides, kui see toob kaasa avaliku huvi seisukohast ebavõrdse või põhjendamatu eelise ametiisikule või kolmandale isikule. Sellise kuritarvituse näiteks on ametiauto kasutamine isiklikeks vajadusteks või, seda enam, kõrvalise tulu teenimiseks; samuti oma alluva kasutamine isiklike asjade ajamiseks jms. KVS seletuskirja kohaselt ei tuleks avaliku vahendi korruptiivseks kasutamiseks lugeda avaliku vahendi kasutamist ametiisiku või kolmanda isiku huvides sellises ulatuses, milles tava- ja mõistuspäraselt eeldatakse ametiisiku vahendi tasuta kasutamist avalikes huvides. Seega iga asutuse vahendi kasutamine enda vajadusteks (nt asutuse pastapliatsiga erakirja kirjutamine) iseenesest ei ole korruptiivne kasutamine.

Omastamine, usalduse kuritarvitamine ja kelmus võivad võtta väga erinevaid vorme. Kui need on toime pandud ametiisiku poolt, on sageli tegemist korruptsiooniga. Näiteks ei ole korruptsiooniga tegemist siis, kui kelli müüv tänavakaupleja ostjale kalli bränditud kella asemel müüb võltsitud kella või kui kinnisvaraakler petab vanainimestelt nende kodusid välja. Omastamine ja kelmus ametiisiku poolt võib väljenduda ebaseaduslikes korraldustes alluvatele, teatud andmete esitamata jätmises, ebaseaduslike tehingute tegemises jms. Raamatupidamise abil saab luua ja kasutada võltsitud arveid või teisi raamatupidamisdokumente, mis sisaldavad valeinfot. Samuti saab jätta registreerimata teatud tehinguid jms. Seega ei ole selline raamatupidamise reeglite rikkumine ise otseselt

korruptsioon, ent võib olla korruptsiooni ette valmistav või varjav tegevus. Kelmuse näiteks võib olla ka see, kui riigihangete konkursil osalevaid isikuid ei kohelda võrdselt ning ühele osalejale luuakse soodustingimused, või riigihanget ei korraldata, kuigi seda oleks pidanud tegema.

Toome näite:

Näiteid

Tolliametnik võtab ära piraattoote, et see ise kasutusele võtta.

Ehitusnõunik valmistab ette oma naabrile ehitise kasutusloa, kuigi ehitise ei vasta nõuetele.

Ametiauto kasutamine isiklikeks vajadusteks või kõrvalise tulu teenimiseks.

Alluva kasutamine isiklike asjade ajamiseks.

Kooli raamatupidaja omastab ühisgümnaasiumist raha ning kulutab selle raha kasiinos.

Linnapea sõlmib pangaga salalepingu, millega ta garanteerib ainuisikuliselt linnavalitsuse nimel laenu. Laen jäetakse tagastamata ning laenu katteks võetakse maksumaksjate raha.

Karistus:

Karistus

KVS § 17

Karistus: trahv kuni 300 trahviühikut

KarS § 201 lg 2 p 3

Karistus: rahaline karistus või vangistus

KarS § 209 lg 2 p 1-1

Karistus: vangistus

Allikas URL: <https://www.korruptsioon.ee/et/korruptsioonivormid/ametiseisundi-kuritarvitamine>